

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ**

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ДУ «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ»**

**МАТЕРІАЛИ
РЕГІОНАЛЬНОЇ МІЖУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ВИКЛИКИ ТА НАПРАЦЮВАННЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ – СТРАТЕГІЯ
СТАБІЛЬНОСТІ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

ЗАПОРІЖЖЯ 2026

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ХІРУРГІЧНИХ КАФЕДР У ПРИФРОНТОВОМУ РЕГІОНІ: СТРАТЕГІЯ СТІЙКОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ	
Губка В.О., Головка М.Г., Матерухін А.М., Охріменко Г.І., Вайло Ю.М.....	43
ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У БЕЗПЕРЕРВНІЙ ОСВІТІ ЛІКАРЯ СТОМАТОЛОГА	
Дем'янов С.О.....	45
МОДЕРНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ З ФІЗИЧНОЇ ТА КОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ ВІДПОВІДНО ДО ОНОВЛЕНИХ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ	
Довбня Д.В., Усенко Д.Л., Каплаушенко А.Г.	47
ВИКЛИКИ ДЛЯ HR-МЕНЕДЖЕРІВ У АПТЕЧНОМУ СЕКТОРІ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ	
Єренко О.К., Смойловська Г.П., Хортецька Т.В., Малюгіна О.О.	48
ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА БАЗІ МЕДИЧНОГО ТРЕНІНГОВОГО ЦЕНТРУ	
Завгородня Н.Г., Костровська К.О.	51
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВИКЛАДАННЯ ОФТАЛЬМОЛОГІЇ У МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ	
Завгородня Н.Г., Цибульська Т.Є.,	52
СТІЙКІСТЬ ХІМІЧНОЇ ОСВІТИ У ПРИФРОНТОВОМУ РЕГІОНІ: АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ТА НЕОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	
Карпенко Ю.В.....	55
ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ ВИКЛАДАЧІВ В УМОВАХ ВІЙНИ: ПРОФІЛАКТИКА ТА ПОДОЛАННЯ	
Кейтлін І.М., Білай І.М.	57
РОЛЬ КЛІНІЧНОГО ФАРМАЦЕВТА У СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ	
Крайдашенко О.В., Кремзер О.О., Крайдашенко О.О.....	61
ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТОРНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ: ДОСВІД ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	
Кривошей О.В., Дерев'яноко Н.В., Німенко Г.Р., Борсук С.О., Слободяник В.Г.....	63
ОРГАНІЗАЦІЯ СИНХРОННОГО ЗМІЩАНОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ	
Крупей К.С., Войтович О.В., Деген А.С., Гуліна О.С.	66
ВИКЛИКИ ТА НАПРАЦЮВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ: ДОСВІД ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	
Кучеренко Л.І., Кандибей К.І., Антипенко О.М., Британова Т.С.,.....	68
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО КЛІНІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ В УМОВАХ ОБМЕЖЕНОГО ДОСТУПУ ДО КЛІНІЧНИХ БАЗ	
Лашкул Д.А., Назаренко О.В.	71
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО ЕТАПУ В КОНТЕКСТІ НАВЧАННЯ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІВ, ХІРУРГІВ-ДЕРМАТОЛОГІВ	
Макуріна Г.І., Городокіна Л.О.	73
РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ СТОМАТОЛОГІВ - ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ ЧАСУ	
Манухіна О.М.....	76

Напрями майбутніх досліджень

1. Розробка та валідація інструментів оцінки морально-психологічних характеристик студентів.
2. Проведення проспективних досліджень із кількісною оцінкою ефективності диференційованого навчання.
3. Вивчення впливу морально-психологічних характеристик на клінічні рішення у реальній практиці.
4. Інтеграція отриманих даних у навчальні програми та розробка адаптивних освітніх моделей у медичній освіті.

ЛІТЕРАТУРА

1. Cook DA, Hatala R, Brydges R, Zendejas B, Szostek JH, Wang AT, et al. Technology-enhanced simulation for health professions education: a systematic review and meta-analysis. *JAMA*. 2011;306(9):978–988.
2. McGaghie WC, Issenberg SB, Petrusa ER, Scalese RJ. A critical review of simulation-based medical education research: 2003–2009. *Med Educ*. 2010;44(1):50–63.
3. Cheng A, Grant V, Dieckmann P, Arora S, Robinson T, Eppich W. Faculty development for simulation programs: five issues for the future of debriefing training. *Simul Healthc*. 2015;10(4):217–222.
4. Thim T, Krarup NH, Grove EL, Rohde CV, Lofgren B. Initial assessment and treatment with the Airway, Breathing, Circulation, Disability, Exposure (ABCDE) approach. *Int J Gen*

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ХІРУРГІЧНИХ КАФЕДР У ПРИФРОНТОВОМУ РЕГІОНІ: СТРАТЕГІЯ СТІЙКОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ.

Губка Віктор Олександрович,
професор, доктор медичних наук, зав. кафедри госпітальної хірургії;

Головко Микола Григорович,
кандидат медичних наук, доцент кафедри госпітальної хірургії;

Матерухін Аркадій Миколайович,
кандидат медичних наук, доцент кафедри госпітальної хірургії;

Охріменко Георгій Іванович,
кандидат медичних наук, асистент кафедри госпітальної хірургії;

Вайло Юрій Миколайович,
асистент кафедри госпітальної хірургії,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Повномасштабне вторгнення Росії в Україну, яке триває не один рік, породило низку проблем для організації та проведення навчального процесу у ЗВО, зокрема медичного профілю. Для Запорізької області, що є прифронтовим регіоном, де ведуться активні бойові дії, питання забезпечення безперервного процесу освіти та отримання знань студентами хірургічних кафедр вишу є надзвичайно актуальним. Постійні безпекові ризики, руйнація інфраструктури, відтік кадрів та студентів створюють виклики, які вимагають гнучких підходів для побудови стабільної української вищої освіти.

Ключовим принципом проведення навчального процесу в умовах повномасштабної війни є безпека, суворе дотримання якого може зберегти життя та здоров'я його учасникам (безпека понад усе!). Використання змішаного навчання (Blended Learning) із залученням мобільних додатків та хмарних сервісів дають ширші можливості долучати до занять студентів, незалежно від їхнього місця перебування. Проведення онлайн занять на платформі Microsoft Teams в режимі реального часу з повною візуалізацією дає можливість їм отримувати достатній об'єм теоретичних знань, обговорювати проблемні питання та бути на прямому зв'язку з викладачем, із можливістю поставити свої питання, вирішити клінічну задачу чи тестові завдання. Залучення у процес дистанційної освіти програми Body Interact із клінічними сценаріями на базі міжкафедрального тренінгового центру надає студентам переваги віддаленої роботи з «віртуальним пацієнтом», що є критично важливим за обмеженого доступу до клінічної бази.

Створення спеціалізованих аудиторій у підземних укриттях, оснащених автономним живленням, безперебійним інтернетом та облаштованих під потреби освітнього процесу дозволяє навіть під час тривог проводити заняття, іспити, олімпіади, тощо. Попри ризики, участь студентів (за власним бажанням) у офлайн режимі на базах клінічних кафедр надає їм безцінний практичний досвід. Оскільки хірургічна допомога пораненим комбатантам та цивільному населенню в медичних закладах міста надається безперервно, студенти залучаються до огляду, обстеження, проведення діагностичних та лікувальних процедур, перев'язок, оперативних втручань та інших маніпуляцій. Це дозволяє формувати такі необхідні практичні навички з невідкладної допомоги, які є фундаментом для їхньої майбутньої професійної діяльності.

Водночас, окрім технічного забезпечення, пріоритетним аспектом є підтримка психоемоційної стійкості академічної спільноти. Постійна загроза обстрілів та звуки вибухів формують відчуття страху, психологічної напруги, що призводить до високого рівня стресу та психоемоційного виснаження

студентів та викладачів. Окремим дестабілізуючим фактором є порушення фізіологічного процесу сну та недосипання в умовах постійної небезпеки. Це уповільнює реакції, призводить до погіршення пам'яті, концентрації та засвоєння нової інформації, а відтак знижуються когнітивні спроможності та мотивація. Впровадження елементів Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» та протоколів ВООЗ mhGAP дозволяє нівелювати вплив стресу та порушень сну на когнітивні здібності та сприяє підтримці «психологічної стійкості» майбутніх медиків. Це є невід'ємною складовою стратегії стабільності вишу в прифронтівій зоні для співробітників та студентів.

Таким чином, університети прифронтівих регіонів можуть стати своєрідними «хабами стійкості», які забезпечують не тільки безперервний навчально-виховний процес, а й психологічну, експертну та соціальну підтримку для студентів, науково-педагогічних працівників, населення громади, формуючи фундамент для послідуєчого відновлення громадського здоров'я та медичної галузі.

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У БЕЗПЕРЕРВНІЙ ОСВІТІ ЛІКАРЯ СТОМАТОЛОГА

Дем'янов С.О.

асистент кафедри стоматології післядипломної освіти ЗДМФУ

Ключові слова: цифрова компетентність, безперервна освіта, штучний інтелект.

У сучасних умовах розвитку медицини цифрові технології стають невід'ємною складовою професійної діяльності лікаря-стоматолога. Їх активне впровадження зумовлене потребою підвищення якості діагностики, ефективності лікування та оптимізації взаємодії з пацієнтами [1, с.45].

Відповідно до нормативних вимог безперервного професійного розвитку лікарів, цифрова компетентність визначається як один із ключових напрямків професійного вдосконалення. Це передбачає інтеграцію сучасних цифрових інструментів у клінічну практику та освітній процес.

З метою формування цифрової компетентності лікарів за спеціальністю «Стоматологія» співробітниками кафедри післядипломної освіти ЗДМФУ було розроблено симуляційний тренінг «Методики отримання цифрових даних та їх використання в щоденній практиці лікаря стоматолога». Захід представляє